

N.F.S. Grundtvigs tale i Folketinget om fremmede

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Medlem af Folketinget

Dato

15. februar 1850

Sted

Christiansborg

Omstændigheder

1. behandling af lovudkast om Ophævelse Indskrænkning for Mosaiker

Det vil med Nødvendighed følge af sig selv, at der ofte maa opstaae Tvivl om, hvormeget eller hvor lidet der er fastsat ved Grundloven, saa at vi vel skulle vogte os for at reise Tvivl og Strid, hvor vi ere enige om, at den Bestemmelse, som findes i ny Lov, stemmer overeens med, hvad der staaer i Grundloven, hvad enten det saa klarlig indeholdes deri eller ikke; og saaledes mener jeg, at dette Spørgsmaal bør være aldeles afgjort. Men der er adskillige andre Spørgsmaal, som ved denne Leilighed kunde og jeg meente burde fremkomme; thi at udgive en saadan Lov, som saa at sige aabner Riget for en stor Deel Fremmede, det er dog altid en meget betænkelig Sag. Thi vel er det sandt, at den jo ikke gjør Andet, end giver Jøderne den samme Ret til at komme ind ind i Riget som andre fremmede, og sandelig den vil jeg paa ingen Maade have Udseende af at misunde Dem, forsaavidt det skulde have sin Grund i den allermindste Forskjel, som jeg vilde gjøre for deres Troeskjendelses eller Sæders Skyld. Men paa den anden Side mener jeg vistnok, at andre Fremmedes Udgang til Riget og borgerlige Rettigheder i Riget, at den er meget for stor, saa at mig synes, at vi skulde, førend vi give nogen Ny samme Rettigheder, vel tage under Overveielse, om det ogsaa er rigtigt at aabne Landet for alle Fremmede. Vi skulde tage det under Overveielse, troer jeg, om vi saa eiede det største Land her i Verden; men da vi nu kun have et af de allermindste, saa er det dog aabenbart det samme Tilfælde med os i folkelig Henseende som det er med enhver af os i huuslig Henseende, at skjøndt vi vel ville være saa gjæstmilde som vi kunne være, saa er det dog klart, at vi ikke ville have flere Gjæster end Huset kan rumme; og dernæst ville vi ogsaa, selv naar Huset kan rumme dem, dog tage Hensyn til, om vi ogsaa selv med vore Nærmeste kunne beholde ikke alene det Rum men ogsaa den Bequemmelighed, som vi ikke kunne eller ville opoffre; thi ellers er det kun

Skin af almindelig Menneskekjærlighed og Verdensborgerlighed, da er det meget for dyrt kjøbt og betalt.

Jeg skulde derfor ønske, at dette Lovudkast maa blive behandlet i Forening med Loven om Indfødsretten, da jeg tænker, at man saaledes vilde komme til et Forslag om at give mere omfattende Regler for de Fremmedes Udgang til Borgerskab og Indfødsret her i Riget. Til Slutning skal jeg her kun bemærke, at ligesom efter min Forstand Grundloven for „Danmarks Rige” aldrig kan paaberaabes af nogen Mand, som ikke allerede hører til Danmarks Rige og der er nedsat, saaledes skulde jeg have ønsket meget mere end dette Lovudkast, blot en Lov, der stadfæstede – hvad jeg rigtignok troer allerede ved Grundloven er tilstaaet Jøder saavelsom andre fremmede Religionsbekjendere her i Riget – hellere ønske den end en Bestemmelse om de Fremmede, som vistnok meget godt kunde bide noget, og som jeg troer ogsaa burde bide, da det netop træffer sig saa i nærværende Tid, at der er saavel af Jøder som af Ungarer og Polakker en stor Mængde, som vel kunde have Lyst til at indvandre til et hvilket som helst Land, hvor de blot kunde finde Fred. Jeg skulde derfor, siger jeg, meget hellere ønske, at der var blevet givet en Lovbestemmelse, som gjorde det klart, at de borgerlige og politiske Rettigheder, som uden Indskrænkning skulde være alle Danmarks Borgere tilsikkrede, uden Hensyn til deres Religions-Bekjendelse, at de ogsaa gaves Jøderne, saa at der ogsaa tilkom dem den Rettighed, som det før omtalte Circulaire, eller hvad det nu var, fra Cultusministeren, aabenbart har berøvet dem.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-folketinget-til-lovudkast-om-ophaevelse-indskraenkning-for-mosaiker>